

Modellblankett för utredning och bedömning av riskerna med biologiska agenser på arbetsplatsen

Blankettmodellen är avsedd att användas för att utreda och bedöma riskerna med biologiska agenser på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren ska vid behov anlita företagshälsovården eller någon annan sakkunnig inom branschen för att utreda eller bedöma biologiska risker, om arbetsgivaren inte själv har tillräcklig sakkunskap.

Ladda ner modellblanketten

> [Ladda ner modellblanketten från arbetarskyddsförvaltningens webbtjänst Tyosuojelu.fi: Utredning och bedömning av riskerna med biologiska agenser på arbetsplatsen \(docx\)](#)

Så här fyller du i blanketten

I blankettens övre del fyller man i arbetsplatsens basuppgifter: bransch, arbetsplatsens och avdelningens/enhetens namn.

Agens

Exponeringskälla

I exponeringskällan antecknas sådant som orsakar exponering för arbetsplatsens biologiska agenser.

Biologisk agens

Arbetsplatsens biologiska agens (bakterie, virus, parasit eller svamp) identifieras. Arbetsgivaren ska vid behov anlita företagshälsovården eller någon annan sakkunnig inom branschen för att identifiera den biologiska agensen om arbetsgivaren inte själv har tillräcklig sakkunskap.

Klassificering/faroklass

Arbetsplatsens identifierade agens klassificeras enligt grupperna i social- och hälsovårdsministeriets förordning om klassificering av biologiska agenser (748/2020). Det finns fyra grupper (grupperna 1–4) beroende på den fara de medför enligt följande:

- **En biologisk agens i grupp 1** orsakar sannolikt inte sjukdomar hos människan och utgör ingen risk för arbetstagarens hälsa.
- **En biologisk agens i grupp 2** kan orsaka sådana sjukdomar hos människan som kan behandlas och mot vilka det vanligtvis finns effektiv profylax att tillgå och som sannolikt inte sprids bland befolkningen, men som kan utgöra en risk för arbetstagarens hälsa.
- **En biologisk agens i grupp 3** kan orsaka sådana allvarliga sjukdomar hos människan som kan behandlas och mot vilka det vanligtvis finns effektiv profylax att tillgå och som sannolikt kan spridas bland befolkningen och utgöra en allvarlig risk för arbetstagarens hälsa.
- **En biologisk agens i grupp 4** orsakar sådana allvarliga sjukdomar hos människan mot vilka det vanligtvis inte finns någon effektiv behandling och ingen profylax att tillgå och där sannolikheten att sjukdomarna sprids bland befolkningen är stor och de utgör en allvarlig risk för arbetstagarens hälsa.

Om man på arbetsplatsen inte vet till vilken grupp den biologiska agensen ska klassificeras, ska den klassificeras till den högsta möjliga gruppen.

Möjligt att ersätta den biologiska agensen (ja/nej)

På arbetsplatsen ska utredas om det är möjligt att ersätta en biologisk agens med en sådan biologisk agens som inte är farlig under användningsförhållandena eller som är mindre farlig för hälsan. Dessutom ska man på arbetsplatsen utreda om arbetsmetoden på arbetsplatsen kan ändras så att exponering för biologiska agenser kan undvikas.

Fortsätter på följande sida »

» Fortsättning från föregående sida

Exponering

Beskrivning av det exponerande arbetsskedet (farliga situationer)

På arbetsplatsen utreds och dokumenteras de arbetsskeden där exponering för biologiska agenser är möjlig. Vid utredningen av detta kan man på arbetsplatsen ta hjälp av "nära ögat"-tillbud, eventuella olycksfall i arbetet och arbetstagarnas åsikter om arbetsmomenten i fråga.

Beskrivning av exponeringen (sannolikhet, karaktär, antal, varaktighet)

Arbetsgivaren ska vid bedömningen av riskerna med biologiska agenser beakta exponeringens sannolikhet, karaktär, antal och varaktighet.

Vid bedömningen av sannolikheten används en skala: osannolik, möjlig, sannolik.

I fråga om exponeringens karaktär beskrivs exponeringssättet via huden, ögonen eller slemhinnorna, genom inandning eller sväljning.

Med exponeringens antal och varaktighet beskrivs hur ofta exponeringen sker och hur lång exponeringstiden är.

Exponerade arbetstagare

Arbetstagare/arbetstagargrupper som i sitt arbete kan exponeras för biologiska agenser antecknas. Arbetsgivaren ska begränsa antalet personer som exponeras eller eventuellt exponeras så att antalet är så litet som möjligt. Här beaktas särskilt gravida kvinnor och andra specialgrupper.

Vidtagna skyddsåtgärder och uppföljning (arbetsmetoder, introduktion, tekniska bekämpningsåtgärder, personligt skydd, vaccinationer osv.)

I arbetsmetoderna beskrivs de arbetsmetoder och bekämpningsåtgärder som tillämpas på arbetsplatsen genom vilka man undviker eller anser att exponeringen för biologiska agenser och dess spridning är så liten som möjligt.

I introduktionen beskrivs innehållet i den introduktion arbetstagarna får bland annat om hälsoriskerna med exponering för biologiska agenser och om förebyggande av exponering, om underhåll och förvaring av skyddsutrustning och skyddsbeklädnad samt om hur man agerar i risksituationer.

I fråga om personlig skyddsutrustning beskrivs hurdan personlig skyddsutrustning arbetstagarna använder.

I fråga om vaccinationer antecknas om det finns en effektiv vaccination mot den biologiska exponeringen och om de arbetstagare som eventuellt exponerats för den biologiska agensen har vaccinerats. [Se SHM:s förordning om klassificering av biologiska agenser \(748/2020\)](#).

Slutsatser

Hälsorisk orsakad av exponering

Utifrån de uppgifter som samlats in ovan bedöms omfattningen av den hälsorisk som den biologiska exponeringen medför för arbetstagarna i olika arbetsuppgifter. Som skala kan man använda obetydlig, liten, måttlig, betydande, outhärdlig. Dessutom bedöms behovet av ytterligare åtgärder som behövs på basis av hälsorisken.

Nödvändiga tilläggsåtgärder

Eventuella tilläggsåtgärder, tidtabeller och ansvarspersoner som behövs antecknas.

Arbetsgivaren ska i första hand avlägsna de risker och olägenheter som orsakas av biologiska agenser eller, om de inte kan elimineras, minska exponeringen för dem så mycket som möjligt. Arbetsgivaren ska bl.a.

- begränsa antalet arbetstagare som exponeras eller eventuellt exponeras så att det blir så litet som möjligt, t.ex. med hjälp av korrekta arbetsmetoder och isoleringsåtgärder.
- planera arbetsmetoderna och de tekniska bekämpningsåtgärderna så att spridningen av biologiska agenser undviks eller hålls så liten som möjligt.
- ställa personlig skyddsutrustning till arbetstagarnas förfogande.
- utarbeta en plan för förebyggande av olyckor med biologiska agenser.
- säkerställa säker insamling, lagring och bortskaffande av avfall som innehåller biologiska agenser.
- säkerställa verksamhetssätten för säker hantering och transport av biologiska agenser inom arbetsplatsen.

Modellblanketten och ifyllnadsanvisningarna har utarbetats av: Den riksomfattande projektgruppen för biologiska agenser vid ansvarsområdena för arbetarskyddet vid regionförvaltningsverket 20.1.2021